

Култура религија I разреди

Предметни професор: Весна Гаврић

Е-маил: gavric.vesna@outlook.com

Ученици који долазе на час: I5 – 09.02.2021. – клуб ученика – претчас

I8 – 11.02.2021. – клуб ученика – претчас

Анимизам, натураizam и фетишизам

Анимизам се сматра првобитном фазом религије, а ријеч потиче од латинске ријечи *animus*, што значи дух. Означава вјеровање у постојање духова у свим живим и неживим бићима. Према Вуку Павићевићу, термин је први употребио британски антрополог Роберт Марет, а значи одуховљен, оживљен. Израз анимизам изворно се употребљавао за прве религије које нису имале писане изворе, а примјењује га и британски антрополог Едвард Тејлор крајем 19. вијека означавајући њиме првобитни религијски облик. Анимизам је вјеровање да у стварима, појавама и људима дјелује нека општа безлична сила коју у Полинезији зову *мана*. Аниматизам је елемент примитивне религије анимизма. Своје тврдње заснивао је на вјеровању примитивних народа да је душа одвојена од тијела јер у сну спавац прелази у потпуно други свијет од оног у којем се налази његово тијело. Исто тако, анимизам представља способност духова да уђу у сва друга бића и да руководе појавама и дешавањима.

Натураizam етимолошки потиче од латинске ријечи *натура*, што значи природа и по мишљењу Макса Милера то је најстарији облик религијске свијести. Означава вјеровање у природне силе које имају натприродне моћи, а настају из човјековог доживљаја природе и његовог страхопоштовања према њој. Натураizam је човјекова персонификација природе. Човјек је у најранија времена, несвјесно, претворио апстрактне силе у реалне. Дошло је до обожавања природних појава попут Сунца, Мјесеца, воде, дрвета, камена, вјетра и слично.

Под **фетишом** подразумјева се предмет за који се вјерује да има натприродне моћи. Ријеч потиче од португалске ријечи *feitico*, што значи амалија и почиње да се користи у 18. вијеку ради објашњења теорије развоја религије. У основи фетишизма предмету придаје неку врсту битне вриједности или моћи. У 19. вијеку енглески антрополог Едвард Тејлор истиче да је концепт фетишизма омогућио историчарима религије преусмјеравање пажње с односа људи према Богу на однос људи према материјалним предметима. Фетиш може бити било која ствар, предмет за који човјек вјерује да има одређене моћи које му помажу да постигне одређену снагу.

Мање познати појмови:

Мана – безлична сила у примитивним облицима религије.

Анимизам – вјеровање чији је први облик био манизам, који је захтјевао поштовање култа предака, природе, али и бављење магијом.